

Aan de leden van het Algemeen en Dagelijks Bestuur van de Modulaire gemeenschappelijke regeling Rijk van Nijmegen

Postbus 38165
6503 AD NIJMEGEN

Onderwerp:

CONCEPT Accountantsverslag 2016

Datum:

15 maart 2017

Kenmerk:

3114461580

Geachte leden van het bestuur, geachte mevrouw Hol,

Hierbij ontvangt u ons accountantsverslag over het boekjaar 2016. In dit accountantsverslag zijn ons belangrijkste controlebevindingen samengevat, zoals deze zijn geconstateerd naar aanleiding van de door ons uitgevoerde controlewerkzaamheden.

De jaarstukken 2016 zijn opgesteld onder verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur van de Modulaire gemeenschappelijke regeling Rijk van Nijmegen (hierna: MGR). In overeenstemming met uw opdracht hebben wij de jaarrekening 2016 van uw gemeenschappelijke regeling gecontroleerd. Bij deze jaarrekening, sluitend met een positief gerealiseerd saldo van baten en lasten van € 472.000, zijn wij voornemens voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid een goedkeurende controleverklaring te verstrekken. Ons oordeel is onder voorbehoud van goedkeuring vanuit de nog uit te voeren (interne) kwaliteitstoets.

Wij maken u erop attent dat voor dit accountantsverslag een beperkte verspreidingskring geldt. Het accountantsverslag is uitsluitend bestemd voor algemeen bestuur en het dagelijks bestuur, de secretaris en de raad en het college van de deelnemende gemeenten van de MGR.

Hoogachtend,

Deloitte Accountants B.V.

drs. M. Knip RA

Inhoudsopgave

Contact

De volgende personen kunnen bij vragen gecontacteerd worden met betrekking tot dit accountantsverslag:

drs. Marcel Knip RA

Audit Partner
Deloitte Accountants B.V.
Tel: 06 11 002 361
MKnip@deloitte.nl

drs. M.M.M. Vogelpoel RA

Audit senior Manager
Deloitte Accountants B.V.
Tel: 06 20 252 003
Mvogelpoel@deloitte.nl

1. Managementsamenvatting	3
2. Bevindingen jaarrekening 2016	5
3. Financiële analyse	7
4. Interne beheersing	9
5. Overige onderwerpen	11
Bijlagen	13

1. Managementsamenvatting

Wij zijn voornemens een goedkeurende controleverklaring te verstrekken voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid. Ons oordeel is onder voorbehoud van goedkeuring vanuit de nog uit te voeren (interne) kwaliteitstoets.

Reikwijdte van de controle

Met de opdrachtbevestiging van 15 december 2016 heeft u ons opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2016. De reikwijdte van onze controle staat omschreven in de opdrachtbevestiging. Daarnaast zijn het Besluit accountantscontrole decentrale overheden en uw controleverordening op grond van artikel 213 van de Gemeentewet. Tijdens de uitvoering van de oorspronkelijke controleplanning hebben zich geen wijzigingen van materieel belang in de reikwijdte voorgedaan. Wij achten de reikwijdte van onze controle voor 2016 voldoende voor de doelstelling van onze controle. Een samenvatting van de reikwijdte van de controle voor 2016 is opgenomen in **bijlage C**.

Goedkeurende controleverklaring voor getrouwheid, rechtmatigheidcontrole nog af te ronden

Bij de, onder de verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur opgestelde, jaarrekening, sluitend met een positief gerealiseerd saldo van baten en lasten van € 472.000, zijn wij voornemens voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid een goedkeurende controleverklaring te verstrekken. Ons oordeel is onder voorbehoud van goedkeuring vanuit de nog uit te voeren (interne) kwaliteitstoets.

Overzicht goedkeurings-toleranties en geïdentificeerde fouten en onzekerheden

Wij hebben met inachtneming van de door u vastgestelde toleranties de controle uitgevoerd:

Goedkeuringstoleranties		
Fouten	1% van het totaal van de lasten	€ 965.000
Onzekerheden	3% van het totaal van de lasten	€ 2.895.000
Rapportagetoleranties		
De rapportagetoleranties voor fouten en onzekerheden zijn vastgesteld op € 50.000.		

Het (verplichte) overzicht van de gecorrigeerde en niet-gecorrigeerde fouten treft u aan in **bijlage A1** en **bijlage A2**. Er is sprake van één ongecorrigeerde fout ter grootte van € 112.000. Dit betreft een te laag opgenomen verplichting samenhangend met de invoering van het Individueel Keuze Budget. Verder is geen sprake van in het kader van onze oordeelsvorming relevante onzekerheden aangaande getrouwheid en rechtmatigheid (**bijlage A3** en **A4**).

1. Managementsamenvatting

Bijgaand treft u onze belangrijkste conclusies aan ten aanzien van de jaarrekening. Daarbij concluderen we onder meer dat de basis van interne financiële beheersing bij MGR op orde is.

Onze onafhankelijkheid ten opzichte van MGR is gewaarborgd.

Bevindingen controle jaarrekening 2016

Onze belangrijkste conclusies ten aanzien van de jaarrekening 2016 zijn:

- De jaarverslaggeving voldoet aan de verslaggevingsvoorschriften (Bbv).
- Wij zijn van mening dat de aannames en oordelen ten aanzien van significante schattingsposten in de jaarrekening, die het management heeft toegepast, redelijk zijn en consistent worden gebruikt. Voor MGR betreft dit hoofdzakelijke de van Breed (in liquidatie) overgenomen (reorganisatie)voorzieningen;
- Er is geen sprake van begrotingsonrechtmatigheden met invloed op de strekking van de controleverklaring.
- Het gerealiseerd resultaat over 2016 komt uit op € 472.000 positief.
- De bezoldigingen over 2016 van de MGR zijn niet strijdig met de Wet Normering Topinkomens (WNT) en de jaarrekening 2016 van de MGR voldoet aan de publicatieverplichtingen ingevolge de WNT.

Zie **pagina 5 en 6** voor een nadere toelichting op bovenstaande conclusies.

Interne financiële beheersing: de basis is op orde

Op basis van onze werkzaamheden zijn wij van mening dat de interne financiële beheersing in het kader van een betrouwbare totstandkoming van de jaarrekening voldoende op orde zijn. Ten opzichte van voorgaand jaar is een aantal van onze adviespunten (zie **pagina 9**) opgepakt en geïmplementeerd. Dit is een goede ontwikkeling die illustreert dat de directie en het management waarde hechten aan een adequate interne (financiële) beheersing.

Onafhankelijkheid is gewaarborgd

Deloitte Accountants B.V. is onafhankelijk van MGR en voor zover wij weten heeft zich geen inbreuk voorgedaan op de van toepassing zijnde regels en het beleid ten aanzien van onafhankelijkheid. Ons zijn verder geen relaties bekend tussen Deloitte Accountants B.V. en haar zuster- en/of dochterondernemingen of de member firms van Deloitte Touche Tohmatsu Limited en hun respectieve zuster- en/of dochterondernemingen en de organisatie, die naar ons professionele oordeel mogelijk van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. **Bijlage B** bevat een nadere uiteenzetting van onze onafhankelijkheid.

Overige onderwerpen

In het hoofdstuk overige onderwerpen gaan wij onder andere in op de bevestiging van het management, fraude en de gehanteerde grondslagen. Zie hiervoor **pagina 11 en 12**.

2. Bevindingen jaarrekening 2016

Kwaliteit verslaggeving voldoet aan de voorschriften (Bbv)

Verslaggeving (BBV)

De jaarstukken 2016 bestaan uit:

- Het jaarverslag 2016 (programmaverantwoording en verplichte paragrafen);
- De jaarrekening 2016 (balans en overzicht van baten en lasten in de jaarrekening met toelichtingen).

In het jaarverslag, onderdeel programmaverantwoording, dient informatie opgenomen te worden over: wat hebben we gedaan, wat hebben we bereikt en wat heeft het gekost? De programmaverantwoordingen vormen samen met de verplicht voorgeschreven paragrafen (zoals weerstandsvermogen en risicobeheersing, bedrijfsvoering, etc.) het jaarverslag. Beide onderdelen vallen niet (expliciet) onder de controle van de jaarrekening. Primair object van de accountantscontrole (op grond van artikel 213 van de Gemeentewet) is de jaarrekening (de balans met toelichting en het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening met toelichting).

De inhoud van het jaarverslag (programmaverantwoording en paragrafen) hebben wij "marginaal getoetst". Deze toetsing blijft beperkt tot het signaleren van mogelijke tegenstrijdigheden tussen het jaarverslag en de jaarrekening. De accountantscontrole omvat daarom geen oordeel over de inhoudelijke juistheid en volledigheid van de informatieverstrekking opgenomen in de programmaverantwoording en de verplichte paragrafen.

Bij onze controle hebben wij geen tegenstrijdigheden tussen het jaarverslag en de jaarrekening geconstateerd. Het jaarverslag en de jaarrekening zijn goed met elkaar verenigbaar, waarbij de wettelijke verslagleggingsregels (Bbv) in voldoende mate zijn nageleefd.

Wet Normering Topinkomens

De WNT is voor gemeenschappelijke regelingen van toepassing. Voor gemeenschappelijke regelingen geldt dat, naast de directie, de leden van het dagelijks- en het algemeen bestuur ingevolge de WNT als topfunctionaris worden aangemerkt. De algemene maximale bezoldiging voor een topfunctionaris bedraagt voor 2016 € 179.000. De externe accountant is belast met de controle op de naleving van de WNT door de gemeenschappelijke regeling.

Wij hebben vastgesteld dat de bezoldigingen over 2016 van de MGR niet strijdig zijn met de WNT en dat de jaarrekening 2016 van MGR voldoet aan de publicatieverplichtingen ingevolge de WNT.

Publicatie ingevolge de WNT voldoet aan de gestelde normen en eisen.

Schattingen in de jaarrekening

De jaarrekening van de MGR bevat diverse schattingsposten (o.a. reorganisatievoorzieningen, waardering activa, waardering debiteuren). Wij hebben voor deze schattingen het proces beoordeeld waarmee het management schattingsposten ontwikkelt en wij hebben gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd. Wij zijn van mening dat de verslaggevingspraktijken en de toegepaste inschattingen redelijk zijn en consistent worden gebruikt.

De toegepaste inschattingen zijn redelijk en worden consistent toegepast.

2. Bevindingen jaarrekening 2016

Er is geen sprake van begrotingsonrechtmatigheid

Begrotingsrechtmatigheid

Naast de controle op de rechtmatige toestandkoming van de baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening 2016, toetsen wij de begrotingsrechtmatigheid.

In totaal heeft uw gemeenschappelijke regeling € 96.550.000 aan lasten begroot (na wijziging), tegenover € 96.516.000 aan werkelijke lasten in 2016. Dit is in totaal een onderschrijding van € 34.000. Aan baten had uw gemeenschappelijke regeling een bedrag van € 96.550.000 begroot (na wijziging), tegenover € 96.988.000 aan werkelijke baten in 2016. In totaal gaat het om een hogere realisatie aan baten van € 438.000.

In het kader van de begrotingsrechtmatigheid moet gekeken worden naar de lastenoverschrijdingen per programma. Bij de MGR is sprake van 3 programma's (Werkbedrijf, Bestuursondersteuning, IRvN) en op het programma Werkbedrijf is sprake van een begrotingsoverschrijding op de lasten te constateren. Deze is in te delen in de op de volgende pagina opgenomen categorie zoals genoemd in de Kadernota Rechtmatigheid.

Lastenoverschrijding programma	Begrotingsafwijking	Onrechtmatig, telt niet mee in het oordeel	Onrechtmatig, telt wel mee in het oordeel
Programma Werkbedrijf	Overschrijding lasten € 235.000 → Past binnen het bestaande beleid en wordt met name veroorzaakt door hogere personele lasten (opgenomen onder de programmalasten) als gevolg van cao stijgingen.	V	

Wij verwijzen voor een inhoudelijke analyse van deze overschrijding naar de analyse begrotingsrechtmatigheid zoals opgenomen in de toelichting op de baten en lasten. De geconstateerde kostenoverschrijding die formeel als onrechtmatig worden aangemerkt hebben – gezien het feit dat het binnen het bestaande beleid en de bedrijfsuitoefening past – geen gevolgen voor de strekking van de controleverklaring.

Aanscherpen maatregelen ter voorkoming van niet juiste naleving van (EU-) aanbesteden

Naleving EU-aanbestedingsrichtlijnen

Bij onze controle hebben wij conform voorgaand jaar geconstateerd dat een aantal diensten/leveringen formeel niet conform de EU-aanbestedingsrichtlijnen zijn aanbesteed. Dit betreft in alle gevallen zogenoemde 2b diensten die formeel wel onrechtmatig zijn maar wij niet in meewegen in de afweging van de strekking van onze controleverklaring. Doordat de EU-aanbestedingsrichtlijnen per 18 april 2016 zijn gewijzigd (o.a. geen onderscheid meer tussen 2a en 2b diensten) hebben wij de directie geadviseerd het proces van (EU-) aanbesteden aan te scherpen en binnen het inkoopproces een adequate key-control in de bouwen zodat een preventieve maatregel de borging van een juiste naleving van de (EU-) aanbestedingsrichtlijnen regelt.

3. Financiële analyse

MGR, zo is besloten, houdt geen weerstandsvermogen aan

Wij geven u in overweging een bepaald bedrag aan weerstandscapaciteit aan te houden vanwege de benodigde wendbaarheid, flexibiliteit en continuïteit van de uit te voeren activiteiten. Zeker vanuit liquiditeitsoverwegingen is een heroverweging naar onze mening gewenst

Weerstandsvermogen

Het vrije besteedbaar vermogen, te weten het gerealiseerde resultaat 2016, bedraagt per 31 december 2016 € 472.000. In het voorstel resultaatbestemming is opgenomen dat het gerealiseerde resultaat 2016 uitgekeerd zal worden aan de deelnemende gemeenten. Hierover neemt u in 2017 een besluit. Omdat door de MGR geen vermogen wordt gevormd is de solvabiliteit laag. De solvabiliteit geeft aan in hoeverre de MGR aan haar financiële verplichtingen kan voldoen. In de bedrijfseconomie wordt dit berekend door Eigen vermogen / totaal vermogen. De solvabiliteit van de MGR per 31 december 2016 bedraagt 2% (2015: 2%).

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicomanagement van uw jaarstukken is een nadere uiteenzetting opgenomen van de belangrijkste risico's. Het algemeen bestuur heeft daarbij een risico inventarisatie opgesteld die uitkomt op een verwachtingswaarde van € 3,9 miljoen per ultimo 2016 en een benodigde capaciteit (zijnde de verwachtingswaarde maal kasfactor) van € 2,0 miljoen. Daarbij wordt onder verwachtingswaarde verstaan het ingeschatte, te betalen schadebedrag als het risico zich daadwerkelijk voor doet.

Uw gemeenschappelijke regeling, zo heeft u besloten, houdt geen weerstandsvermogen aan. Dit betekent dat risico's, voortvloeiend uit deze risico inventarisatie, door de deelnemende gemeenten opgenomen worden in de (risicoparagrafen van de) begroting en jaarrekening.

Wij geven u in overweging vanuit, going concern en flexibiliteit, wel een bepaald bedrag aan weerstandscapaciteit aan te houden zodat bij mogelijke onvoorziene tegenvallers niet direct een bestuurlijke proces richting de deelnemende gemeenten moet worden doorlopen om dit risico deugdelijk en tijdig af te hechten. Overigens speelt een continue toereikende liquiditeitspositie hierbij een nog belangrijkere factor om als MGR de bedrijfsactiviteiten, zonder dat direct bij onvoorziene tegenvallers of wijzigingen in financieringsstromen altijd een verzoek bij bestuur of deelnemende gemeenten moet worden ingediend, goed en tijdig te kunnen uitvoeren.

Een ander punt van aandacht die wij aan u voorleggen is het gegeven dat een deel van uw exploitatie en activiteiten afhankelijk is van modulaire componenten aan opdrachten en projecten. In uw begroting neemt u, op basis van bepaalde uitgangspunten en veronderstellingen, zowel opbrengsten als kosten voor op. Dit zorgt mede voor een sluitende begroting van uw gemeenschappelijke regeling. Ons advies is bij modulaire projecten vooraf goede afwegingen te maken tussen de investeringen (ook in de zin van kosten) die je doet voor bepaalde projecten en de looptijd die nodig is om rendabel te blijven c.g. de terugverdien-capaciteit aannemelijk maakt.

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing heeft uw organisatie op een adequate wijze de diverse risico's in beeld gebracht.

3. Financiële analyse

Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten 2016 is positief

Gerealiseerd resultaat

Het gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten bedraagt € 472.000. Dit is gelijk aan de begroting (na wijziging). Er zijn in 2016 geen gelden toegevoegd of onttrokken aan de reserves. Hiermee bedraagt het gerealiseerd resultaat 2016 € 472.000. (begroot na wijziging: € 0).

In de jaarrekening is een analyse opgenomen van de verschillen tussen de begrote en de werkelijke lasten en baten. Voor deze, meer uitgebreide analyse van de verschillen, verwijzen wij u naar de jaarrekening.

Werkkapitaal

Het netto werkkapitaal geeft een indicatie van het saldo van de financiële middelen na verrekening van de kortlopende vorderingen en schulden. Een positief netto werkkapitaal impliceert dat na verrekening nog een positief saldo aan geldmiddelen resteert. Een negatief netto werkkapitaal duidt de financieringsbehoefte aan en impliceert dat uw organisatie zonder aanvullend (bank)krediet niet in staat is op korte termijn aan haar kortlopende verplichtingen te voldoen.

Het zichtbare netto werkkapitaal in de jaarrekening per 31 december 2016 bedraagt € 0,8 miljoen (2015: € 0,2 miljoen).

4. Interne beheersing

De MGR heeft de basis op orde, voor zover relevant voor onze jaarrekeningcontrole. Hiermee bedoelen wij dat het systeem van administratieve organisatie en interne controle bijdraagt aan de totstandkoming van een adequate jaarrekening(controle) 2016. Ook bedoelen wij hiermee dat de MGR de belangrijke financiële risico's beheerst.

Interne beheersing

Wij hebben tijdens de uitgevoerde interim-controle de procesrisico's onderzocht, waarbij wij ons primair hebben gericht op de opzet en het bestaan van maatregelen van administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB), voor zover van belang voor onze controle op de betrouwbaarheid en rechtmatigheid van de in de jaarrekening opgenomen gegevens.

Wij hebben geconcludeerd dat de administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB) binnen de MGR in de basis toereikende aanknopingspunten bevat om te komen tot betrouwbare financiële jaarverslaggeving, echter kan op enkele onderdelen in de opzet en uitvoering een verdere kwaliteitsslag worden gemaakt. Het fundament voor een adequate financiële beheersing en dito informatievoorziening is aanwezig. In 2016 is opvolging gegeven aan de door ons in de managementletter 2015 opgenomen adviezen. Dit illustreert het belang dat de directie en het management waarde hechten aan een adequate interne (financiële) beheersing.

In onze managementletter 2016, gericht aan de directie, hebben wij de volgende adviezen opgenomen:

Onze adviezen als opgenomen in de managementletter 2016

Opnemen van adequate preventieve interne beheersmaatregelen op te nemen in plaats van uitsluitend achteraf een interne audit uit te voeren op een juiste naleving van de interne en externe aanbestedingsrichtlijnen. Dit waarborgt een sterkere reducering op mogelijke risico's van een niet juiste naleving van aanbestedingsrichtlijnen.

Wij hebben de directie geadviseerd invulling te geven aan het fraudebeheersingproces door een frauderisicoanalyse op te stellen.

Voor onze gedetailleerde bevindingen aangaande de interne beheersing verwijzen wij u naar onze managementletter 2016.

4. Interne beheersing

Betrouwbaarheid en continuïteit van de automatiserings-omgeving

Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan. Onze bevindingen daaromtrent raken dan ook slechts die onderdelen die wij onderzocht hebben in het kader van de jaarrekening, wat wil zeggen dat wij terzake geen volledigheid pretenderen.

In overeenstemming met artikel 2:393 van het Burgerlijk Wetboek delen wij u mee dat bij de controle van de jaarrekening geen zaken betreffende de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking zijn op te merken.

**De MGR heeft nog geen
frauderisicoanalyse opgesteld.**

Frauderisicoanalyse en fraudebeheersing

Gezien de maatschappelijke belangstelling voor het onderwerp en de potentieel grote impact die een fraudegeval op uw organisatie kan hebben, zowel in financiële zin als in immateriële (imago)schade, besteed MGR nog niet voldoende aandacht aan het fraudebeheersingsproces. Het fraudebeheersingsproces betreft het op reguliere basis en een gestructureerde manier aandacht besteden aan het onderwerp fraude. Een fraudebeheersingsproces bestaat ook niet alleen uit maatregelen van interne controle om mogelijke fraudegevallen tijdig te kunnen ontdekken, maar bevat ook bestuurlijk beleid om fraude te voorkómen zoals:

- Fraudepreventie begint bij sturen op gewenst gedrag, zijnde de kernwaarden waarvan het algemeen bestuur, dagelijks bestuur en de directie wensen dat iedere medewerker deze erkent en daarnaar handelt. Het sturen op dit gedrag wordt zichtbaar binnen MGR uitgedragen.
- Het uitvoeren van een frauderisicoanalyse met daaraan gekoppeld maatregelen van interne beheersing. Eventuele zwakke plekken ('restrisico's') worden op deze manier inzichtelijk gemaakt.
- Aan het proces wordt verder invulling gegeven door de frauderisicoanalyse en -evaluatie periodiek te agenderen bij vergaderingen van het algemeen bestuur, dagelijks bestuur en de directie.

Aan bovengenoemde aspecten van het fraudebeheersingsproces is of wordt binnen MGR nog op onvoldoende wijze invulling gegeven. Uw organisatie beschikt niet over een frauderisico-analyse die periodiek wordt geactualiseerd en besproken met de toezichthouders.

Wij adviseren u invulling te geven aan het fraudebeheersingsproces door een frauderisicoanalyse op stellen.

5. Overige onderwerpen

In dit hoofdstuk hebben wij de overige onderwerpen opgenomen die wij op grond van onze beroepsregels aan u moeten rapporteren.

Bevestiging van het management

Wij hebben van het dagelijks bestuur c.q. de secretaris – ter confirmatie van zijn verantwoordelijkheden inzake de financiële verslaggeving – een schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen.

Geen meningsverschil met dagelijks bestuur of directie of beperking in reikwijdte van de controle

Er zijn geen meningsverschillen met het management geweest en er waren geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle. Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze controle-opdracht door het management en de medewerkers van de MGR de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.

Grondslagen van de jaarrekening adequaat toegelicht in de jaarrekening

Significante verslaggevingsgrondslagen en toepassing hiervan zijn belangrijk voor de presentatie van de financiële positie en baten en lasten van uw organisatie. Daarnaast vereisen zij van het dagelijks bestuur het toepassen van oordeelsvorming ten aanzien van moeilijke, subjectieve en complexe posities vaak vanwege de noodzaak om inschattingen te moeten maken over het effect van zaken die inherent onzeker zijn.

De belangrijkste verslaggevingsgrondslagen van uw gemeenschappelijke regeling zijn uiteengezet in de paragraaf grondslagen van resultaatbepaling en waardering in de jaarrekening 2016. In 2016 hebben zich geen wijzigingen van materieel belang voorgedaan in toegepaste verslaggevingsgrondslagen, die een aanzienlijke invloed hebben gehad op de baten en lasten of de financiële positie van uw gemeenschappelijke regeling.

Wij hebben het door het dagelijks bestuur toegepaste proces met betrekking tot belangrijke verslaggevingsonderdelen geëvalueerd en hebben gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd. Indien nodig, hebben wij specialisten betrokken bij het beoordelen van de toepassing van de juiste methodiek, de aannames, de berekeningen en de consistente toepassing van de betrokken modellen en/of de van toepassing zijnde financiële verslaggeving. Wij zijn van mening dat de verslaggevingsonderdelen en de toegepaste inschattingen reëel zijn en consistent worden gebruikt.

5. Overige onderwerpen

Geen vermoedens van fraude of signalen van fraude

Geen vermoedens of signalen van fraude

In Nederland is de accountant wettelijk verplicht om alle ontdekte fraudegevallen te rapporteren aan het management. Wij merken op dat onze controle niet specifiek is ingericht op het ontdekken van fraude. De accountant is wel verantwoordelijk voor het betrekken van frauderisico's in de planning en uitvoering van zijn controleopdracht.

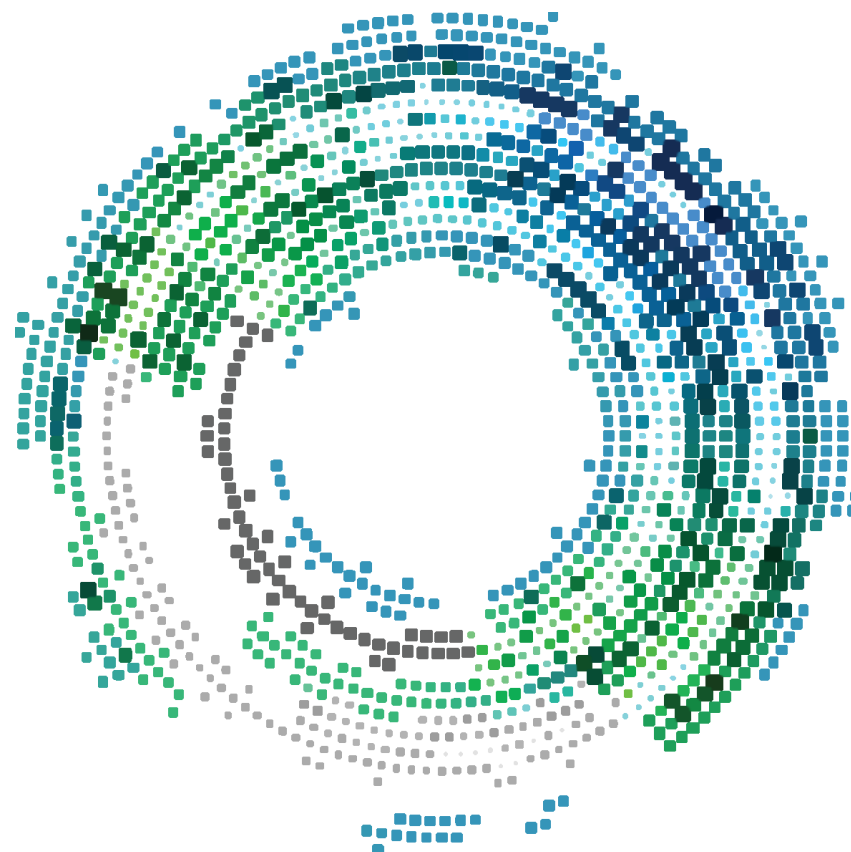
Wij hebben een fraudediscussie gevoerd met het controleteam en met het management van de MGR waarbij wij de nadruk hebben gelegd op de vermoedens van materiële onjuistheden als gevolg van fraude in de jaarstukken van de MGR. Van het management hebben wij de bevestiging ontvangen dat er, geen onregelmatigheden zijn geconstateerd waarbij het management of werknemers die een belangrijke rol spelen bij de maatregelen van interne beheersing of anderen in het geval dat de fraude van materieel belang kan zijn op de jaarrekening, zijn betrokken.

Tevens hebben wij zelfstandig werkzaamheden uitgevoerd die gericht waren op het risico van het 'omzeilen' van de interne beheersingsmaatregelen door het management te detecteren. Wij hebben specifieke controles uitgevoerd op memoriaalboekingen, controles van schattingen en hebben wij significante en ongebruikelijke transacties met behulp van gegevensanalyses onderzocht.

Hoewel wij een professioneel-kritische houding hebben ten opzichte van risico's van fraude in de jaarrekening, willen wij opmerken dat onze controle niet specifiek is gericht op het ontdekken hiervan. Tijdens de uitvoering van onze controle van de jaarrekening 2016 hebben wij geen aanwijzingen verkregen dat er sprake is geweest van fraude.

Bijlagen

A1: Niet-gecorrigeerde fouten	14
A2: Gecorrigeerde fouten	16
A3: Afwijkingen in de toelichting	17
A4: Rechtmatigheid	18
B: Onafhankelijkheid	19
C: Reikwijdte van de controle 2016	20
D: Disclaimer en beperking in gebruik	21

Bijlage A1: Niet-gecorrigeerde fouten

Niet-gecorrigeerde fouten

De volgende niet-gecorrigeerde fouten en onzekerheden groter dan de rapportagetolerantie zijn gedurende onze werkzaamheden vastgesteld:

Aard van de fouten	Rechtmatigheid x € 1.000	Getrouwheid x € 1.000
Effect niet-gecorrigeerde controleverschillen voorgaande periode	N.v.t.	N.v.t.
Effect niet-gecorrigeerde controleverschillen huidige periode	N.v.t.	N.v.t.
Rechtmatigheidsfout is tevens getrouwheidsfout: te laag opgenomen verplichting ingevolge het Individueel Keuze Budget	112	112
Rechtmatigheidsfout is per saldo ook een getrouwheidsfout	N.v.t.	N.v.t.
(Sub)totaal getrouwheidsfouten	112	112
Extra absolute waarde rechtmatigheidsfouten	N.v.t.	112
Extra foutieve financiële beheershandelingen zonder direct financieel effect vanuit externe regels (EU-aanbesteding/Fido/Etc.)	N.v.t.	
Extra foutieve financiële beheershandelingen zonder direct financieel effect vanuit interne regels (gedoogbeleid)	N.v.t.	
Overige rechtmatigheidsfouten	N.v.t.	
Totaal rechtmatigheidsfouten	112	

Bijlage A1: Niet-gecorrigeerde fouten

	Rechtmatigheid x € 1.000	Getrouwheid x € 1.000
Onzekerheid rechtmatigheid betreft tevens getrouwheid	N.v.t.	N.v.t.
Onzekerheid rechtmatigheid is per saldo ook een onzekerheid inzake getrouwheid	N.v.t.	N.v.t.
(Sub)totaal onzekerheden in de controle getrouwheid	n.v.t.	n.v.t.
Extra absolute waarde onzekerheden rechtmatigheid	N.v.t.	
Extra financiële beheershandelingen met een onzeker direct financieel effect vanuit externe regels (EU-staatssteun)	N.v.t.	
Extra financiële beheershandelingen met een onzeker direct financieel effect vanuit interne regels (gedoogbeleid)	N.v.t.	
Overige onzekerheden inzake rechtmatigheid	N.v.t.	
Totaal onzekerheden in de controle rechtmatigheid	n.v.t.	

Wij hebben van het management een schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen, waarin het management het bovenstaande heeft bevestigd. Dat houdt in dat eventuele niet geconstateerde en derhalve niet-gecorrigeerde fouten, zowel individueel als in totaal, in het kader van de jaarrekening niet materieel zijn. Het management heeft tevens bevestigd geen kennis te hebben van andere niet-gecorrigeerde fouten.

Bijlage A2: Gecorrigeerde fouten

Gecorrigeerde fouten

De tabel hierna bevat alle afzonderlijk geïdentificeerde en gecorrigeerde fouten groter dan de rapportagetolerantie en andere door het management gecorrigeerde fouten.

	Rechtmatigheid x € 1.000	Getrouwheid x € 1.000
Feitelijke afwijkingen		
Niet van toepassing	N.v.t.	N.v.t.
Inschattingsafwijkingen		
Niet van toepassing	N.v.t.	N.v.t.
Geprojecteerde afwijkingen		
Niet van toepassing	N.v.t.	N.v.t.
Totaal		

Bijlage A3: Afwijkingen in de toelichting

Afwijkingen in de toelichting

Onze controlestandaarden eisen dat wij afwijkingen van materieel belang in de toelichting signaleren om het algemeen bestuur in staat te stellen een inschatting te maken van de gevolgen daarvan voor de jaarrekening. De tabel hierna bevat een weergave van die onderwerpen uit de toelichting waarvan wij denken dat het algemeen bestuur deze nader dient te beoordelen.

Toelichting	Bron toelichtingsvereiste	Kwantitatieve of kwalitatieve overweging
Niet van toepassing	N.v.t.	N.v.t.

Bijlage A4: Rechtmatigheid

Rechtmatigheid

In het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO), de Kadernota Rechtmatigheid 2016 en in het door algemeen bestuur vastgestelde normenkader is het kader voor de controle op de rechtmatigheid opgenomen. Bij de controle op de rechtmatigheid hebben wij de volgende fouten en/of onzekerheden geconstateerd:

Toelichting	Bron normenkader	Fout of onzekerheid
Geen geconstateerde fouten en/of onzekerheden.	N.v.t.	N.v.t.

Bijlage B: Onafhankelijkheid

Bevestiging onafhankelijkheid

De voorschriften in het kader van onafhankelijkheid zijn binnen de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (de NBA) opgenomen in de 'Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO)' en vormen een belangrijk onderdeel van het 'normenkader' waaraan een accountant moet voldoen. De naleving van de ViO is binnen de organisatie van Deloitte ingebed.

Op basis van onze toetsing concluderen wij dat onze onafhankelijkheid als certificerend accountant bij MGR in 2016 is gewaarborgd. Een overzicht van de aanvullende dienstverlening hebben wij hierna opgenomen.

Aanvullende dienstverlening

In 2016 zijn er door ons geen aanvullende diensten verricht.

Op grond van de door ons getroffen maatregelen en de communicatie met u hierover zijn wij van mening dat onze onafhankelijkheid is gewaarborgd.

Geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid

De Nederlandse onafhankelijkheidsregels vereisen dat de eindverantwoordelijke accountant de met governance belaste organen informeert over geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid die Deloitte, een bestuurder of interne toezichthouder van Deloitte of een lid van het controleteam heeft ontvangen of verstrekt aan de MGR of een bij de MGR betrokken persoon. Hierbij is een drempel van € 100 opgenomen in de regels.

Wij hebben geen geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid die een (geschatte) waarde van meer dan € 100 hebben ontvangen of verstrekt en zijn derhalve van mening dat er geen sprake is van een bedreiging voor de onafhankelijke uitvoering van de controleopdracht.

Bijlage C: Reikwijdte van de controle 2016

De opdracht die u ons heeft verstrekt

Binnen het kader van de overeenkomst tussen uw organisatie en Deloitte Accountants B.V. tot het controleren van uw jaarrekening bevestigen wij formeel elk jaar de onderlinge afspraken met een opdrachtbevestiging. Met de opdrachtbevestiging van 15 december 2016 heeft u ons op meer gedetailleerde wijze opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2016. De doelstelling van de controle is het afgeven van een controleverklaring bij de jaarrekening van MGR. In dit accountantsverslag geven wij een toelichting op de bevindingen naar aanleiding van de controle.

Onze controleaanpak bestaat in hoofdlijnen uit drie fasen: de risicoanalyse, de interim controle en de jaarrekeningcontrole.

Gezamenlijke risicoanalyse als basis

Onze controle start met het maken van een analyse van de risico's waar u als organisatie mee te maken heeft. Deze risicoanalyse zien wij als een gezamenlijke actie van ons controleteam en vertegenwoordigers van de MGR en maakt deel uit van ons pre-auditgesprek. Het doel hiervan is om op basis van gezamenlijke kennis van uw organisatie en uw omgeving tot een zo volledig en bruikbaar mogelijke risicoanalyse te komen, die als basis voor de verdere controlewerkzaamheden kan dienen. Het gaat hierbij primair om de externe risico's en de risico's in de bedrijfsvoering. Bij deze inventarisatie ligt primair de focus op de risico's op afwijkingen van materieel belang in de jaarrekening als gevolg van fraude of fouten.

Interim-controle

Onze risicoanalyse en de daarop gebaseerde controleaanpak richten zich niet uitsluitend op de jaarrekening zelf, maar ook op het systeem van interne beheersing. Hoe beter dat systeem functioneert, hoe meer zekerheid er bestaat dat de opgeleverde informatie betrouwbaar is, zowel tussentijds als bij de jaarrekening. Omdat deze interne beheersing het gehele jaar goed dient te functioneren, hoeven wij met de aanvang van onze controle niet te wachten totdat de jaarrekening gereed is. Onze controle vindt daarom voor een belangrijk deel al in de tweede helft van het boekjaar plaats. Wij onderzoeken tijdens de interim controle de procesrisico's, om te bepalen of hierin voldoende beheersmaatregelen (de AO/IB) zijn getroffen. De daaruit voortvloeiende verbeterpunten ter verdere optimalisatie van de interne beheersing zijn opgenomen in de paragraaf Interne beheersing van dit verslag.

Jaarrekeningcontrole

Bij de jaarrekeningcontrole stellen wij vast of de jaarrekening is opgesteld volgens de geldende verslaggevingsvoorschriften, met andere woorden: of de door u opgestelde jaarrekening een getrouw beeld geeft. Ook stellen wij vast dat de posten in de jaarrekening adequaat zijn toegelicht. Onze controle houdt niet in dat wij alle posten integraal controleren. Onze aanpak heeft als doel om belangrijke onjuistheden of onrechtmatigheden te ontdekken, rekening houdend met materialiteitsgrenzen.

Het product van de jaarrekeningcontrole is de controleverklaring bij de jaarrekening en ons accountantsverslag. In ons accountantsverslag rapporteren wij eventuele fouten en onzekerheden en overige bijzonderheden die naar onze mening van belang zijn voor de behandeling van de jaarrekening (zoals governance, financiële positie, ontwikkeling resultaten en de kwaliteit van de interne beheersing).

Scope van de opdracht

Onze controleverklaring is gebaseerd op onze controlewerkzaamheden als accountant van MGR.

Bijlage D: Disclaimer en beperking in gebruik

Dit verslag is alleen bestemd voor het management, de directie en het bestuur van de MGR en mag niet in zijn geheel of gedeeltelijk worden verstrekt of aangehaald zonder onze schriftelijke toestemming vooraf. Er wordt geen verantwoordelijkheid aan een derde partij geaccepteerd, omdat dit verslag daar niet voor opgesteld en bedoeld is. Dientengevolge nemen wij geen enkele verplichting of plicht van zorg aan ieder ander persoon aan wie dit verslag getoond of in zijn handen komt op ons.

De in dit verslag aan de orde gestelde onderwerpen zijn door ons geconstateerd gedurende onze controleopdracht waarvan wij van mening zijn dat zij uw aandacht behoeven. Het is geen allesomvattend verslag van alle geconstateerde zaken en in het bijzonder kunnen wij niet verantwoordelijk worden gesteld voor het rapporteren van alle bedrijfsrisico's of tekortkomingen in het systeem van interne beheersing. Elke conclusie, opinie of opmerking in dit verslag is verstrekt in de context van onze controleverklaring over de jaarrekening als geheel, welke zal worden verstrekt in onze controleverklaring.

Evenzo geldt dat de opmerkingen, bevindingen en aanbevelingen met betrekking tot het systeem van interne beheersing niet gelezen dienen te worden als een afzonderlijke opinie van het systeem van interne beheersing en haar werking.